

ԹԻՅԿ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

«Ազդարարման համակարգի մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի փաթեթի վերաբերյալ

1) Հոդված 2. Օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները

Առաջարկություն - Նախագծի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ ենթակետը լրացնել նոր նախադասությամբ, հետևյալ բովանդակությամբ՝ *«Անձը ազդարար է համարվում ազդարարման պահից»:*

Հիմնավորում - Նախագծի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ ենթակետով տրված է ազատարարի սահմանումը, սակայն հստակեցված չէ, թե որ պահից է անձն ընկալվում որպես այդպիսին: Անձի, որպես ազդարար ընկալման կամ ճանաչման պահի օրենսդրական ամրագրումն անհրաժեշտ է նրա արդյունավետ պաշտպանությանն ուղղված գործողությունների ժամանակին ձեռնարկման համար: Սա լրացուցիչ երաշխիք է անձի համար հստակ իմասնալու, որ ազդարարման պահից ինքը գտնվում է օրենքով երաշխավորված պաշտպանության ներքո:

2) Հոդված 2. Օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները

Առաջարկություն - Նախագծի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ ենթակետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. «ազդարարի հետ փոխկապակցված անձինք՝ ազդարարի ամուսինը, ազդարարի կամ նրա ամուսնու հետ՝ ներառյալ մինչև 2-րդ աստիճանի արյունակցական կապի մեջ գտնվող անձինք»:

Հիմնավորում - Քննարկվող դրույթի համաձայն՝ ազդարարի հետ փոխկապակցված անձինք են համարվում ազդարարի ամուսինը, զավակները, ծնողները, քույրերը և եղբայրները, այսինք, արյունակցական կապի 1-ին աստիճանի կապի մեջ գտնվող անձինք: Մինչդեռ նախագծի նախնական տարբերակում փոխկապակցված անձանց շրջանակն ավելի լայն էր և ներառում էր մինչև 2-րդ աստիճանի արյունակցական կապի մեջ գտնվող անձանց: Սակայն այդ տարբերակից դուրս էր մնացել ազատարարի ամուսինը, որպես փոխկապակցված անձ: Մեր առաջարկն այդ մասով ընդունվել է, սակայն նեղացվել է շրջանակը:

3) Հոդված 8. Ազդարարման միասնական էլեկտրոնային հարթակը

Առաջարկություն - Նախագծի 8-րդ հոդվածի 2-րդ և 4-րդ մասերում «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության լիազոր մարմինը» բառերը փոխարինել «կոռուպցիայի կանխարգելման ոլորտում լիազոր մարմին» բառերով:

Հիմնավորում - Անանուն հարթակի պաշտպանության երաշխավորող և հարթակը վարող մարմինը չի կարող հանդիսանալ որպես կառավարության լիազոր մարմին: Պետք է նշել, որ մեկ այլ օրենքի նախագծով՝ «Կոռուպցիայի կանխարգելման և կոռուպցիայի կանխարգելման հարցերով մարմնի մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի 23-րդ հոդվածի 1-ին մասին 12-րդ կետով և 32-րդ հոդվածով սահմանվում է, որ ազդարարների անանուն հարթակը վարում և ազդարարների անանունությունը երաշխավորում է հենց կոռուպցիայի կանխարգելման հարցերով

հանձնաժողովը, որը ըստ օրենքի ձևավորվելու է ՀՀ ԱԺ կողմից և պետք է ունենա անկախության էապես բարձր աստիճան: Հետևաբար, անընդունելի է այդ մարմինն դիտարկել որպես կառավարության լիազոր մարմին:

4) **Հոդված 8. Ազդարարման միասնական էլեկտրոնային հարթակը**

Առաջարկություն - Նախագծի 8-րդ հոդվածի 3-րդ մասում «քրեական հետապնդման մարմիններ» բառերը փոխարինել «դատախազություն» բառով:

Հիմնավորում - Նախագծի 8-րդ հոդվածի 3-րդ մասի վերոհիշյալ դրույթը նախագծում խմբագրվել է, որի արդյունքում նախագծի նախնական տարբերակում առաջարկվող անանուն հարթակին դատախազության հասանելիությունը փոխարինվել է այլ քրեական հետապնդման մարմիններին հասանելիության տրամադրմամբ: Սակայն գտնում ենք, որ դրանով էապես ավելանում է ազդարարի անանունությունը խախտելու ռիսկը, քանի որ երկու մարմիններից՝ կոռուպցիայի կանխարգելման ոլորտում լիազոր մարմինից և դատախազությունից բացի, փաստորեն, անանուն հարթակին հասանելիություն են ստանում այլ իրավապահ մարմիններ ևս: Սրանով պատասխանատվությունը դիվերսֆիկացվում է, ինչը հետագայում բարդություններ է ստեղծելու է համակարգի բարձր հաշվետվողականության ապահովման համար:

Ընդհանուր դիտարկումներ

1. Հասարակությանը ազդարարման ինստիտուտ: Նախագծից հանվել է նախագծի նախորդ տարբերակով նախատեսված ազդարարման 3-րդ տեսակը՝ հասարակությանը ազդարարումը և դրա վերաբերյալ որևէ հիմնավորում առկա չէ: Մինչդեռ հասարակությանը ազդարարումը կարող է արդյունավետ միջոց լինել հանրությանը իրազեկելու համար և իրականում կարող է էապես ազդել համակարգի արդյունավետության վրա՝ նկատի ունենալով, որ նոր ներդրվող անանուն համակարգը դեռևս կարիք ունի հանրության շրջանում վստահության ձևավորման, իսկ իրավապահ մարմինները ՀՀ-ում, ցավոք, չեն վայելում հասարակական բարձր վստահություն: Ուստի առաջարկվում է նախագծում վերականգնել ազդարարման այս տեսակը:

2. Հանրային պաշտպանի ինստիտուտ: Թեև նախագիծն ամրագրում է ազդարարի դատական պաշտպանության իրավունքը, սակայն այս ինստիտուտի կայացման և զարգացման համար խիստ անհրաժեշտ է լրացուցիչ երաշխիքների սահմանումը: Մասնավորապես, հնարավոր դատական ծախսերը չպետք է ազդարարի իրավունքների պաշտպանությունը խոչընդոտող հանգամանք հանդիսանան, հետևաբար առաջարկվում է ազդարարի և փոխկապակցված անձի, որի դեմ ազդարարի հետ ունեցած կապի պատճառով կիրառվել է վնասակար գործողություն, դատական պաշտպանությունն իրականացվի հանրային պաշտպանի ներգրավմամբ: Ուստի առաջարկվում է համապատասխան փոփոխություններ կատարել «Փաստաբանության մասին» ՀՀ օրենքում: